

İklim Değişikliğiyle İlgili Birleşmiş Milletler Belgelerinin Derin Ekoloji Bağlamında Değerlendirilmesi

Evaluation of United Nations Documents Related to Climate Change in the Context of Deep Ecology

Çiğdem TUĞAÇ¹

öz

Sanayi Devrimiyle birlikte sanayi ürünleri üretimi, kentleşme, enerji için fosil yakıt tüketimi ve atık üretimi gibi eylemlerdeki ve nüfustaki artış nedeniyle doğal çevre üzerinde önemli dönüşümler gerçekleşmiştir. Bu dönüşüm süreci bütün dünya için olumsuz sonuçları beraberinde getirmiştir. Günümüzde küresel çapta yaşanan sorunların başında iklim değişikliği gelmektedir. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (*Intergovernmental Panel on Climate Change-IPCC*) Değerlendirme Raporlarıyla da bilimsel olarak ortaya konulduğu üzere, iklim değişikliği sorununun temelinde insan faaliyetleri sonucunda atmosfere salınan sera gazları vardır. İklim değişikliği olumsuz sonuçlarını sıcaklık artışı, kuraklık, seller, taşkınlar ve fırtınalar gibi aşırı hava olaylarının sayı ve sıklığındaki artış, su ve gıda güvenliğinde risklerin ortaya çıkması ve buzulların erimesi gibi sayıları arttırılabilecek pek çok biçimde göstermektedir. Geçmişten günümüze çevresel sorunlara çözüm arayışları sürdürülebilir kalkınmayı temel alan çevre korumacı yaklaşımlardan, mevcut üretim ve tüketim kalıplarında radikal değişiklikler öneren ekolojik hareketlere dek uzanan geniş bir yelpazede devam etmektedir. Radikal ekolojik hareketlerin en önemlilerinden biri Arne Naess'in 'derin ekolojisi'dir. Derin ekoloji yaklaşımında ekolojik sorunların temelinde insanın doğayı bir araç olarak algılaması görülmekte ve çözüm olarak da eko-merkezci bir önerme sunulmaktadır. Bu çalışma kapsamında derin ekolojik yaklaşımın düşünsel kökenleri incelenerek; iklim değişikliğiyle ilgili güncel Birleşmiş Milletler belgeleriyle bir arada ele alınmış ve yaklaşımın iklim değişikliğiyle mücadeleye katkısı değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Derin Ekoloji, Sığ Ekoloji, Biyosferik Eşitlik

ABSTRACT

With the Industrial Revolution, significant transformations have taken place on the natural environment due to industrial production, urbanization, fossil fuel consumption for energy, waste production and increase in population. This transformation process has brought negative consequences for the world. Today, climate change is one of the most important global problems. As proved scientifically by the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) Assessment Reports, the problem of climate change arises from the greenhouse gases released into the atmosphere as a result of human activities. Climate change shows its negative consequences in several ways, such as increasing temperature, increasing the number and frequency of extreme weather events such as droughts, floods and storms, the emergence of risks to water and food safety, and the melting of glaciers. The search for solutions to environmental problems from past to present continues in a wide scale ranging from environmental protection approaches based on sustainable development to ecological movements that propose radical changes in existing structure of production and consumption. One of the most important radical ecological movements is 'deep ecology' of Arne Naess. In deep ecology approach, main reason of the ecological issues is seen as the perception of nature as a tool and an eco-centric proposition is presented as a solution. Within the scope of this study, the spiritual roots of deep ecology approach are examined, current United Nations documents on climate change have been addressed with deep ecology approach and the contribution of the approach to combating climate change has been evaluated.

Keywords: Deep Ecology, Climate Change, Shallow Ecology, Biospherical Egalitarianism.

Tür: Araştırma makalesi

Gönderim tarihi: 23.11.2018

Kabul tarihi: 13.12.2018

¹ Uzman, Dr., Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü İklim Değişikliğine Uyum Dairesi Başkanlığı, cigdem.tugac@csb.gov.tr & Öğretim Görevlisi, Ankara Üniversitesi Su Yönetimi Enstitüsü Su Politikaları ve Güvenliği Yüksek Lisans Programı, cigdemtugac@gmail.com (ORCID: 0000-0002-2555-6641)